

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Диана Андонова Циркова

Бургаски свободен университет,

научно направление 050614 Медицинска/Консултативна/ психология

за придобиване на научната степен „доктор“

от Светослав Светославов Савов

по професионално направление 050601 Обща психология

Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение

Докторантът Светослав Савов предлага докторска дисертация на тема „Ментализация и личностова организация при хероинозависими пациенти“, която е теоретично основана на психоаналитичната теория и практически реализирана чрез адекватен изследователски инструментариум. В полето на клиничната психология в България това е първият дисертационен труд, който анализира и изследва връзката между хероинозависими пациенти, тяхната личностова организация и способността им за ментализация. И трите основни акцента в неговата работа са изключително актуални в научно и научно-приложно отношение. Хероинозависимите пациенти поставят днес по нов и различен начин въпроси пред специалистите по душевно здраве, невробиология, генетика, социална работа. Част от тези въпроси са поставени и анализирани в дисертационния текст. Проблемите свързани с диагностика на личностовата организация и избора на адекватни терапевтични интервенции, както и мястото на този вид диагностика в съвременните класификатори на психичните разстройства, са предмет на постоянни дискусии в научните среди и с много силно звучене в теорията и практиката на психоанализата от последните три десетилетия. В дисертацията е поставен акцент върху граничната личностова организация, която фокусира вниманието на изследователите с психоаналитична насоченост през последните 60 години. Клиничната картина при пациенти с наркозависимост съдържа основните диагностични характеристики за граничната личностова

организация и това изисква прецизна диагностична работа върху всеки отделен случай с оглед на подхода и избора на терапевтични интервенции.

Не на последно място е значимостта на теоретичния конструкт „ментализация“, който дава възможност за операционализиране и изследване на трудно достъпни психични преживявания. Спецификата на този процес, неговата фундаментална свързаност с изграждането на психичната структура на личността и нейното психично функциониране, са добре представени в дисертацията както на теоретично, така и на изследователско равнище. Направената връзка между ментализация, личностова организация и наркозависимост е принос към съвременните изследвания в световен мащаб, основани върху модела на ментализация и търсещи връзки между афективната регулация и клиничните симптоми.

Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд.

Целите, които си поставя авторът на дисертационния труд са обосновани от интересите на автора, неговото професионално формиране като клиничен психолог и психоаналитик. Те са съответни на формулирания изследователски проблем. Задачите са определени много точно и очертават конкретните стъпки за постигане на целите.

Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд

Избраната методология включва „Структурирано интервю за личностова организация“, конструирано и прилагано за целите на изследване на личностовата организация. Тази методика за първи път се апробира в български условия. За целите на проведеното пилотно проучване тя е коректно преведена и към нея е приложена процедура на предварителен анализ, както и съответстващо консултиране от авторите ѝ. Използваната методика позволява дименсионална оценка на личностовата организация и анализ на наратива. Анализът на наратива е направен с помощта на две методики: „Схема за вербална преработка на афекта“ и „Измерител за идентификацията на афективните съдържания“.

Кодирането на сегментите, което позволяват тези методики, дава възможност за статистическа обработка и оценка на получените резултати. Избраната методология включва количествена и качествена оценка и приложеният описателно-интерпретативен подход е съответен на поставените в дисертационния труд цели и формулираните изследователски хипотези.

Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд:

- Едно от най-важните постижения на дисертационния труд е проведеното изследване с инструменти, конструирани в полето на психоаналитичната парадигма, които илюстрират възможностите за диференцирана оценка на личностовото функциониране при хероинозависими пациенти и последствията за терапевтичната работа с тях

- Дисертационният труд прави връзка между постиженията на когнитивната наука в полето на измерването на когнитивните процеси и психоаналитичния подход към страданието на субекта. Илюстрирани са научно-изследователски подходи за описание, измерване и сравняване на несъзнавани и предсъзнавани формирования. Използвани са възможностите, които дава дискурсът на пациента за извеждане на личностови променливи, които могат да бъдат операционализирани, статистически обработвани и сравнявани.

- Работата на Светослав Савов дава нова перспектива пред професионалното формиране на клиничните психолози, работещи с наркозависими пациенти. В нея той показва как се съчетава майсторството на интервюирането, внимателното слушане и „чуването“ на фини детайли от житейската история на всеки пациент, с поставяне на изследователски цели, операционализиране, анализиране и обобщаването на тенденции, които могат да подпомогнат различни специалисти в областта на психичното здраве.

Преценка на публикациите по дисертационния труд.

Авторът е посочил четири публикации, две самостоятелни в издания, свързани с клиничната психология и две в съавторство в специализирани английски издания. Посочените публикации са достатъчни за да предизвикат интерес към работата му в средите на българските клинични психолози и отзвук сред изследователите, които споделят сходни теоретико-клинични идеи в световен аспект.

Мнения, препоръки и бележки

Дисертацията на Светослав Савов е написана в съответствие с всички изисквания за този вид научно-изследователски труд. Неговият стил запазва и представя най-добрите традиции в класическите и съвременни психоаналитични текстове. Едновременно с това неговото любопитство и талант на изследовател отварят пространство за мислене и въпроси относно възможности и перспективи пред клиничните изследвания в психоаналитичната практика.

Заключение

Смятам, че дисертационният труд има всички достойнства и качества за да бъде допуснат докторантът Светослав Савов до публична защита.

Подпис.....

Дата: 05.05.2016

/доц.д-р Диана Циркова/